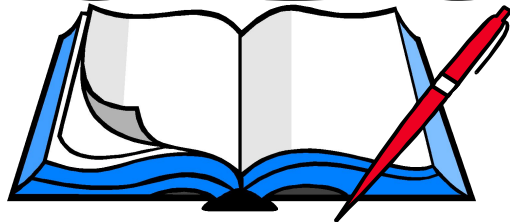

Жай сөйлөм түрлөрүн кайталау

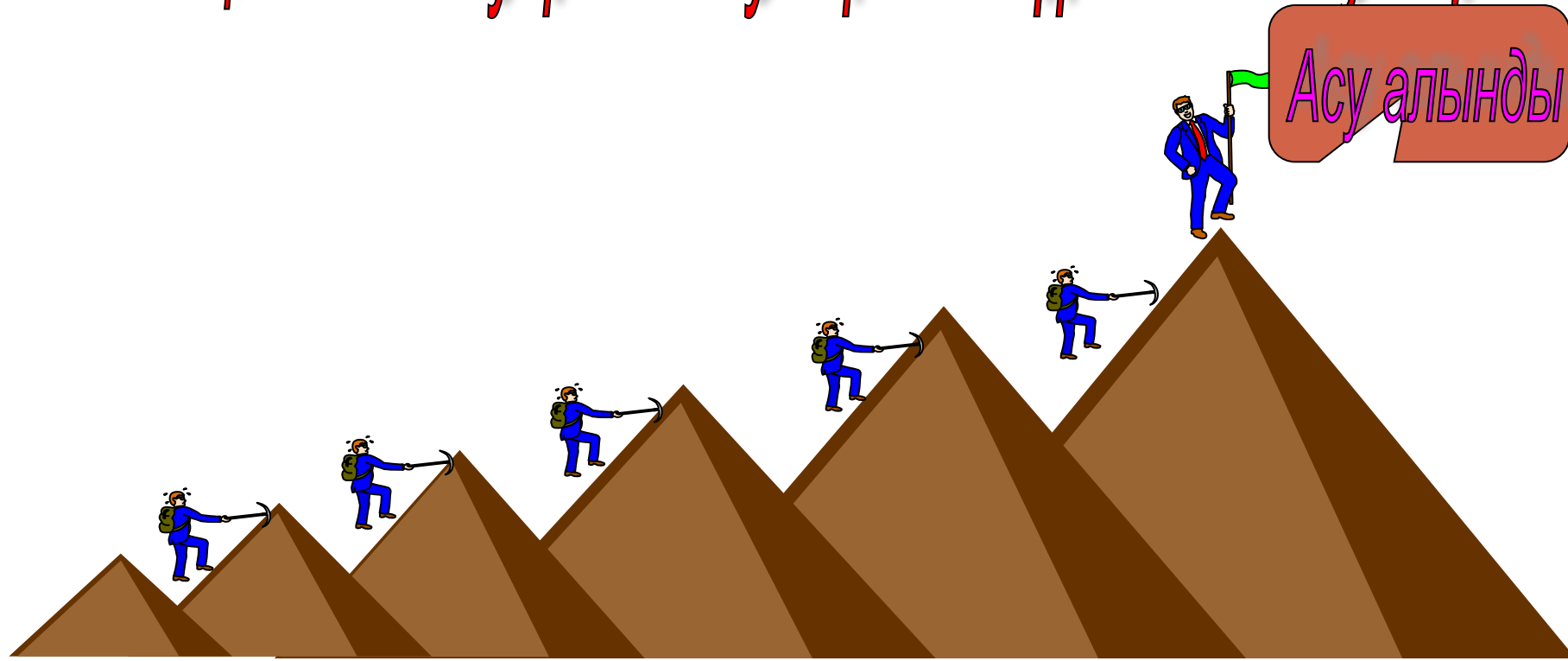

сайыгы

Білім шыңына жету үшін асулардан сүрінбей өту керек

Асу алынды

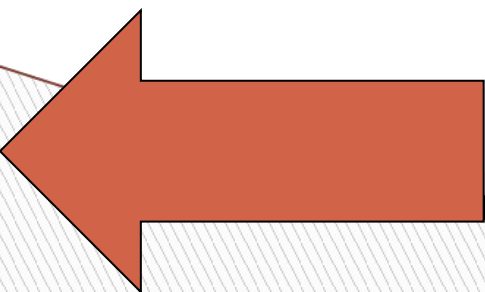
Іске сәт

I асу

Ой шақыру әдісі

1. Тұрлаулы мүшелерден тұратын сөйлем.
2. Ойға қатысты сөйлем мүшелері түгел сөйлем.
3. Бастауыш болмайтын баяндауышы негіз болатын сөйлем.
4. Сөйлем мүшелерінің қатысына қарай бөлінетін сөйлем.
5. Ойға қатысты мүшелердің бірі түсіріліп айтылған сөйлем.
6. Бастауышы бар, жасырын тұратын сөйлем.
7. Тұрлаусыз мүшелер қатысқан сөйлем.
8. Бір ғана интонациямен айтылып, бір ғана ойды білдіретін сөйлем.

11 асу

Кім жылдам?

Жақты ма, жақсыз ба?

1. Мәскеуге барып келді.
2. Бізге өнер – білім керек.
3. Ертең серуенге шығамыз.
4. Оның айтқанын түсініп болмайды.
5. Менің қарап отырғым келмейді.
6. Оның іші пысты.

III асу

Семантикалық карта

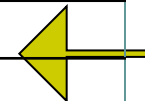

Семантикалық картамен жұмыс

P/c	Сөйлем	Жай сөйлем түрлері		
		Жақты	Жақсыз	Атаулы
1	Мен ауылға бардым.			
2	Менің оқығым келеді.			
3	Кітап – білім бұлағы.			
4	Енді бірге оқымасқа болмайды.			
5	Сен ертең мұнда кел.			

P/c	Сөйлем	Жай сөйлем түрлері		
		Толымды	Толымсыз	Атаулы
1	Кеше сен қайда бардың?			
2	Айдалада. Әлсіз жел.			
3	- Кітапханаға бардым.			
4	Досанның тауға қайтадан барғысы келді.			
5	- Балам, қайдан келдің?			
6	- Астанадан.			
7	Күз. Ымырт жабылған кез.			

P/c	Сөйлем	Жай сөйлем түрлері		
		Жалаң	Жайылма	Атаулы
1	Ол келді.			
2	Той-думанды қызықты өткізді.			
3	Жаңбыр жауып тұр.			
4	Шәкен үндемеді.			
5	Күн шайдай ашық.			
6	Қайнаған күн.			

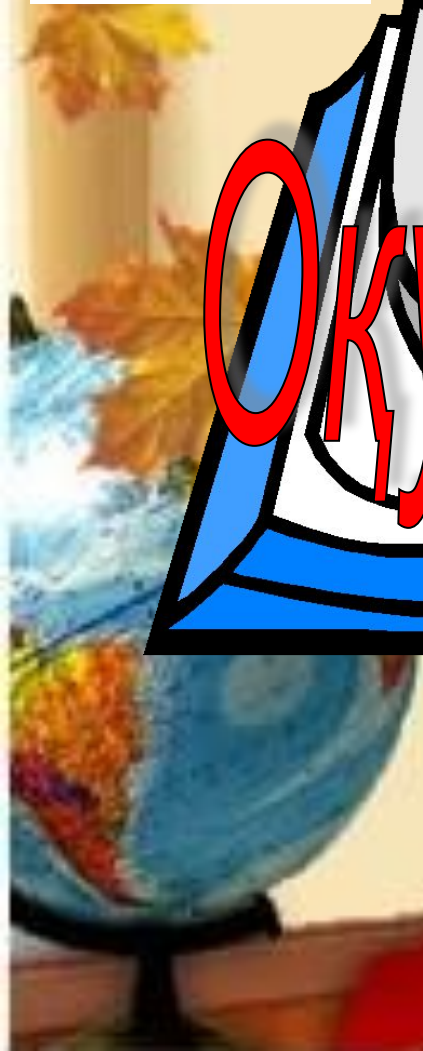

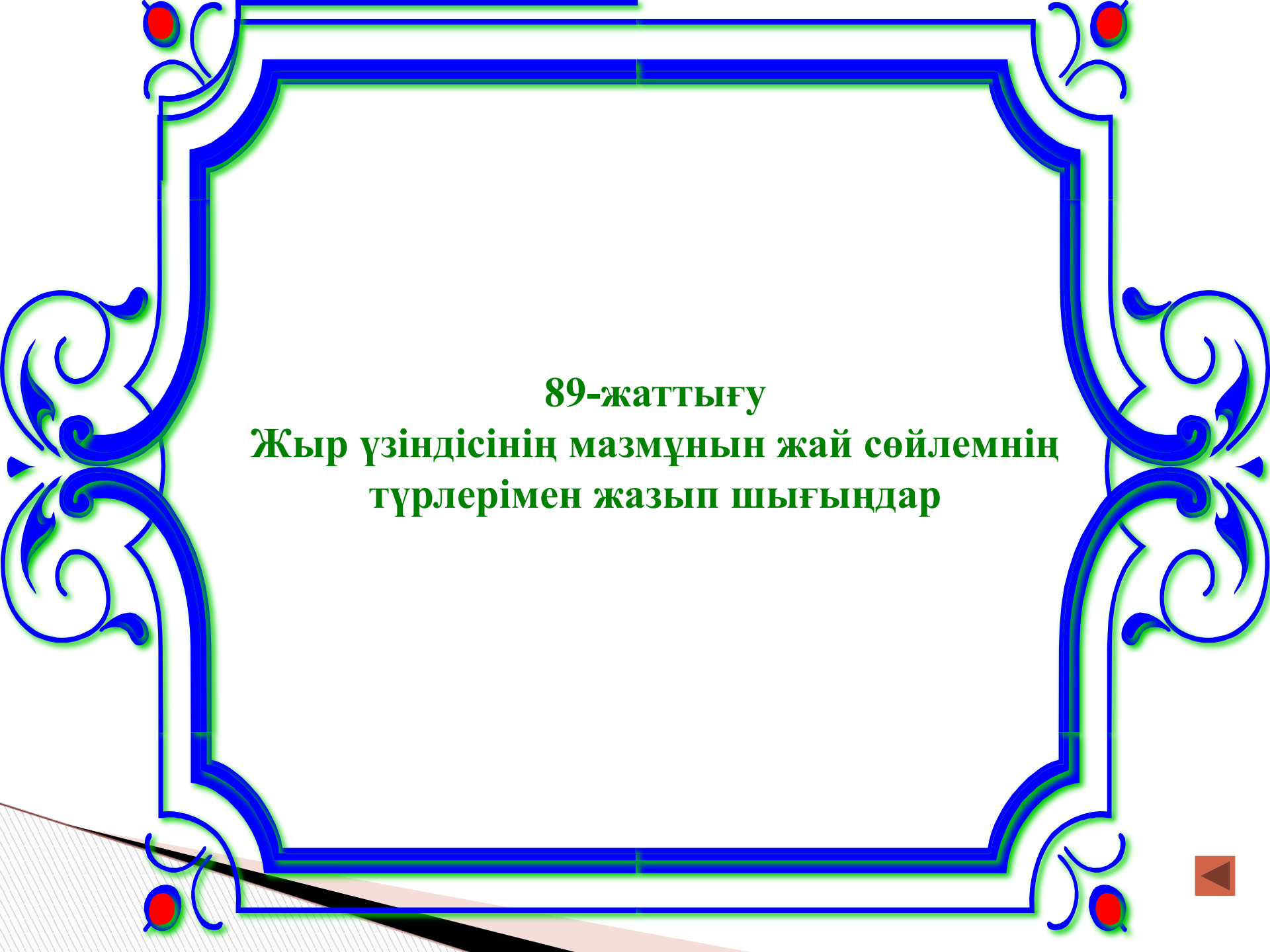

ІҮ асу

Оқулықпен жұмыс

89-жаттығу
Жыр үзіндісінің мазмұнын жай сөйлемнің
түрлерімен жазып шығындар

**Жайылма сөйлемді жалаң сөйлемге
айналдырыңыз.**

1. Қазақстан көптеген мөлшерде астық, ет, жүн және басқа өнімдерді экспортқа шығарады.
2. Қазақстанда ірі кәсіпорындар жұмыс істейді.
3. Әлемдік тәжірибе қолданылады.
4. Мақта өңдейтін кәсіпорындар шоғырланған.
5. Қазақстанда аса ірі металлургия компаниялары жұмыс істейді.
6. Қазақстанның оңтүстік аймағында мақта егіледі.
7. Қазақстанда қой шаруашылығы бұрыннан дамыған.
8. Республикада энергетика өнімдері мол.

Графикалық диктан

Жай сөйлемнің әр түрінен сөйлемдер оқылады. Оқушы сөйлемнің қай түріне жататынын тауып, координат системасынан X осіндегі орналасқан сөйлемдер арқылы Y осіндегі сөйлемнің түрлерімен қиылысын нүкте арқылы белгілеп алып, әр нүкте арасын кесіндімен қосу керек. Қай топтың бірінші әрі дұрыс график сызғаны анықталады

1. Қарлығаштар тағы келді.
2. Абайдың ұғына түскісі келді.
3. - Қайдан келдің? – Астанадан
4. Алтын кездік қап түбінде жатпайды.
5. Қара бұйра жер. Көк торғын аспан.
6. Едіге ұзақ жол жүрді.
7. Біздің ашық сөйлесуіміз керек.
8. Жаңбыр сіркіреп тұр.
9. Ол шиті мылтықпен киік атып әкелді.

Атаулы

Жайылма

Жалаң

Толымсыз

Толымды

Жақсыз

Жақты

1

2

3

4

5

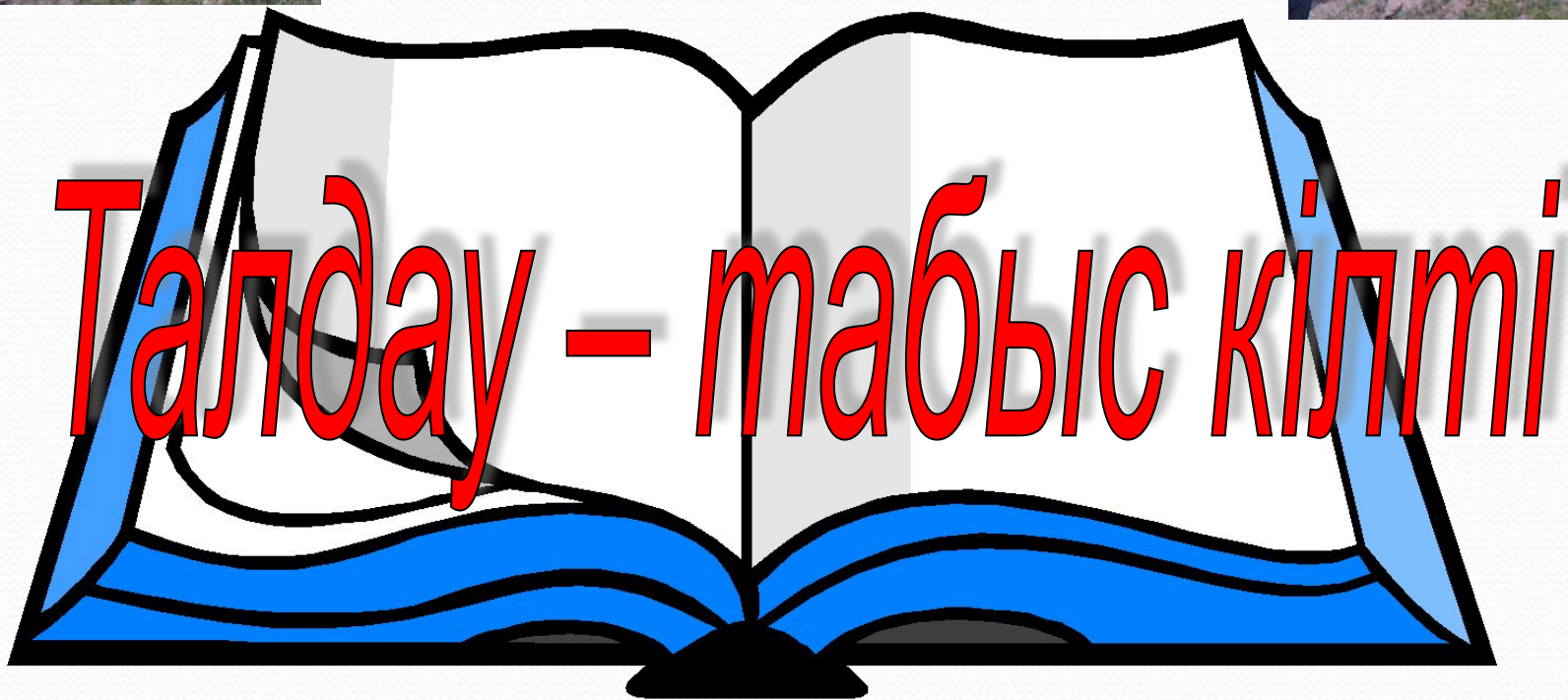
6

7

8

9

VI асу

8 7 6 5 4 3 2 1

I топ

Ажалды қарға бүркітпен ойнайды.

Айтылу сазы мен мазмұнына қарай:

Лепті, сұраулы, хабарлы, бұйрықты

Құрылысына қарай:

1. Жай сөйлем 2. Құрмалас сөйлем.

Сөйлем мүшелері:

а) Бастауыш; ә) Баяндауыш; б) Пысықтауыш;

в) Толықтауыш; е) Пысықтауыш

Жай сөйлемнің түрлері:

а) Жақты, жақсыз; ә) Жалаң, жайылма;

б) Толымды, толымсыз; в) Атаулы

Сөздердің байланысу түрлері:

а) қиысу; ә) меңгеру; б) матасу; в) қабысу; г) жанасу.

Сөздердің байланысу тәсілдері:

а) интонация; ә) жалғаулар; б) септеулік

шылаулар; в) орын тәртібі.

Сөз тіркестері:

а) еркін тіркес (есімді, етістікті)

ә) тұрақты тіркес

Достық

Құрамына қарай:

Тұлғасына қарай:

а) Негізгі түбір ә) Туынды түбір

Құрылысына қарай:

а) Дара ә) Күрделі

Лексикалық мағынасы:

Грамматикалық мағынасы:

а) Жалпы –грамматикалық мағына;

ә) Категориялық-грамматикалық мағына;

б) Қатыстық-грамматикалық мағына.

Сұрағы

Мағынасына қарай:

а) Жалпы, жалқы;

ә) Деректі, дерексіз;

б) Жанды, жансыз;

в) Нақты, нақсыз.

6 5 4 3 2 1

Қарға

1. Айтылу, жасалу, жазылу жолдарына қарай: жуан, жіңішке, аралас буынды сөздер

2. Буын:

а) ашық (а.б.) ә) тұйық (т.б.)

б) бітеу (б.б.)

3. Тасымал

4. Екпін

5. Буын үндестігі

6. Дыбыс үндестігі

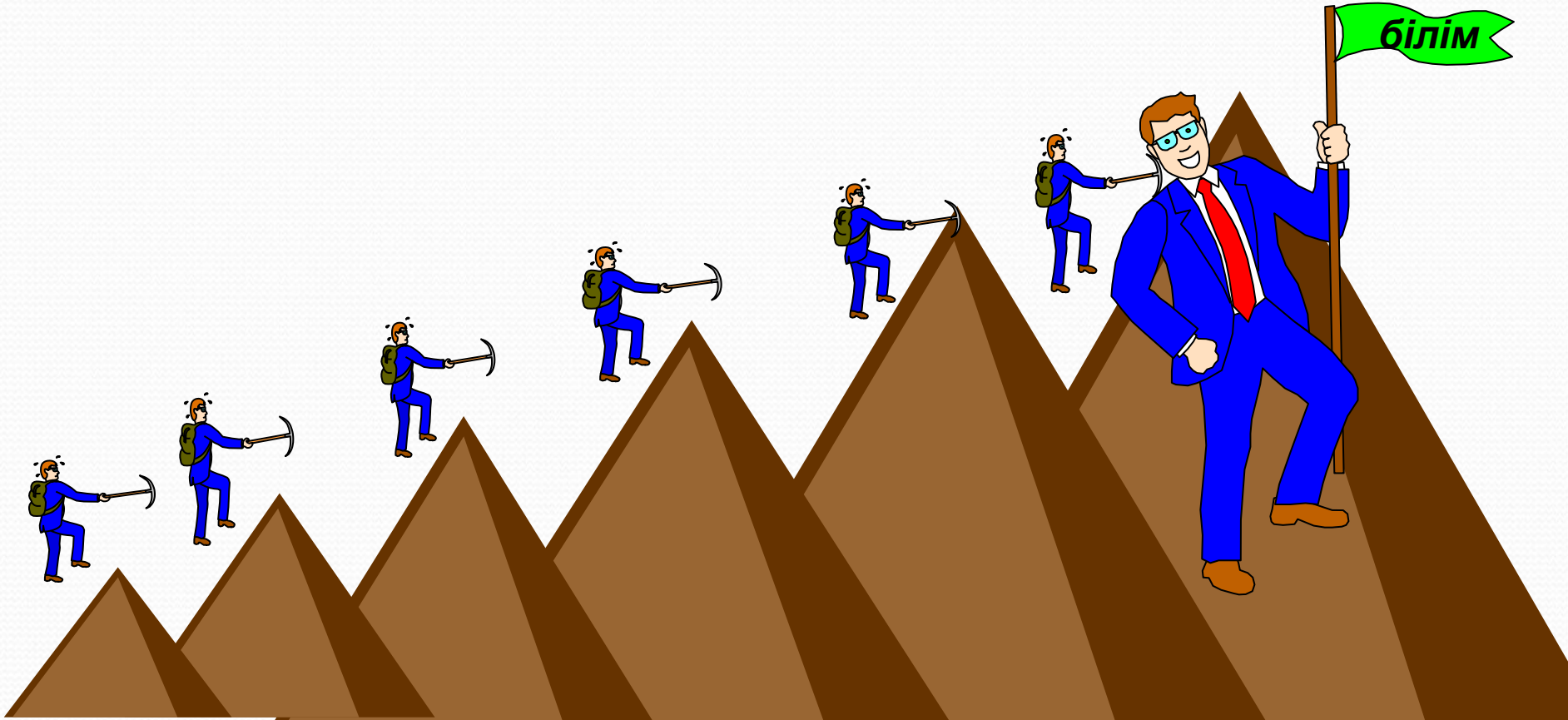
а) ілгерінді ықпал

ә) кейінді ықпал

б) тоғыспалы ықпал

Асу алынды

/ // /// IV V VI

Бір тамшы ой

Қанша білсең, ізден тағы, тағы да,
Білікті адам жетер тілек бағына.
Біле бер, қанша білсең де тағы біл,
Жетерсің мақсатыңа біле, біле!

Ж.Баласағұн.

Үйге тапсырма:

Шығарма: "Тәуелсіздік - ел тілегі"